

Sygn. akt *I AGa 245/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia: Ryszard Marchwicki

Sędziowie: Mariola Głowacka /spr./

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

Protokolant: sekr. sądowy Ewelina Frąckowiak

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2020 r. w(...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **D. J.**

przeciwko **A. M. i J. M.**

o ustalenie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 9 kwietnia 2019 r. sygn. akt IX GC 273/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 o tyle tylko, że wysokość zasądzonej w nim kwoty obniża do kwoty 11.568,92 zł;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala;

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanych kwotę 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Mariola Głowacka Ryszard Marchwicki Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

UZASADNIENIE

Powódka D. J. pozwem skierowanym przeciwko A. M. i J. M. wniesionym do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 28 lutego 2017r. po ostatecznym sprecyzowaniu roszczenia wskazanego w pkt 2 pozwu, co nastąpiło w piśmie procesowym z dnia 27 sierpnia 2018r., domagała się:

1) ustalenia, że pomiędzy D. J. a A. M. oraz J. M. do 5 lutego 2017r. istniał stosunek prawny spółki cywilnej prowadzonej pod nazwą Przychodnia (...) s.c., który został zawiązany na podstawie umowy spółki cywilnej zawartej w dniu 7 grudnia 1998r. w Z. zmienionej przez współniczki aneksem z 1 kwietnia 2002r., uchwałami z 8 maja 2005r. i z 8 czerwca 2005r., a także aneksem z 1 stycznia 2010r. na podstawie którego do Spółki wstąpiła A. M.,

2) ustalenia, że z dniem 20 lutego 2018r. na skutek złożenia przez powódkę oświadczenia o wypowiedzeniu spółki cywilnej z 18 lutego 2017r. wygasł stosunek prawny spółki cywilnej istniejący pomiędzy powódką a pozwaną J. M..

Powódka domagała się również zasądzenia solidarnie od pozwanych na swoją rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwane A. M. i J. M. w odpowiedzi na pozew z dnia 18 września 2017r. wniosły o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych zwrot kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. We wniosku załączonym do odpowiedzi na pozew pozwane wniosły o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu.

Sąd Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia 20 listopada 2017r. sprawdził wartość przedmiotu sporu określonego przez powódkę na kwotę 11.000 zł i w związku z tym zarządził dochodzenie zobowiązując powódkę do wskazania w terminie 7 dni wartości majątku wspólnego stron w tym środków pieniężnych, samochodów oraz ruchomości stanowiących wyposażenie Przychodni pod rygorem uznania, że wartość przedmiotu sporu wynosi 205.000 zł. Sąd Rejonowy w (...) postanowieniem z dnia 16 lutego 2018r. ustalił wartość przedmiotu sporu na 205.000 zł, stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę według właściwości Sądowi Okręgowemu w (...)

Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2019r. oddalił powództwo w całości co do obu roszczeń, kosztami postępowania obciążył powódkę w całości i w związku z tym zasądził od powódki na rzecz pozwanych kwotę 22.368,92 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2) oraz nakazał ściągnąć od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w (...) kwotę 9.700 zł tytułem nieuiszczonej części opłaty od pozwu (pkt 3).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka

i pozwane są lekarzami. Od grudnia 1998r. powódka wraz z J. M. i J. N. w formie spółki cywilnej wspólnie prowadziły działalność gospodarczą poprzez świadczenie usług medycznych w ramach praktyki lekarskiej ogólnej. Po śmierci J. N., od 1 stycznia 2010r. do spółki przystąpiła A. M.. Spółka cywilna stron miała nazwę Przychodnia (...) s.c. Powódka i pozwane udzielały pacjentom świadczeń zdrowotnych w ramach współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Od 2010r. funkcję Kierownika Przychodni pełniła powódka.

Sąd Okręgowy ustalił, że od początku 2016r. pomiędzy stronami rozpoczął się konflikt z uwagi na propozycję podwyżek dla pielęgniarek zatrudnionych w Przychodni, którą zaproponowały pozwane. Powódka na podwyżki nie chciała się zgodzić. We wrześniu 2016r. powódka za pośrednictwem fachowego pełnomocnika skierowała do pozwanych indywidualne pisemne wezwanie do zapłaty kwoty po 18.938 zł z tytułu mniejszej wartości składek na ubezpieczenie społeczne odprowadzanych ze wspólnego rachunku bankowego wspólniczek. W dniu 30 września 2016r. pozwane podjęły uchwałę, że funkcję Kierownika Przychodni będzie pełnić pozwana A. M.. Konflikt wspólniczek nasilał się, co spowodowane było dodatkowo zaangażowaniem się P. R. - partnera powódki podającego się za jej pełnomocnika. Z uwagi na nasilenie się konfliktu w listopadzie i grudniu 2016r. pozwane podjęły decyzję o zakończeniu współpracy z powódką. Pismem datowanym na 2 stycznia 2017r. obie pozwane złożyły wobec powódki oświadczenie o wystąpieniu ze spółki. Oświadczenie to zostało doręczone powódce w dniu 5 stycznia 2017r. Zgodnie z umową spółki skuteczność takiego oświadczenia zależała od zachowania jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia. Pozwane w międzyczasie udały się po poradę prawną podczas której okazało się, że konieczne jest złożenie wypowiedzenia nie tylko wobec powódki, ale również wobec siebie nawzajem. W związku z tym w dniu 12 stycznia 2017r. w obecności pracownicy pielęgniarki D. R. pozwane wymieniły się wzajemnie oświadczeniami o wypowiedzeniu umowy spółki i przesłały takie oświadczenia powódce w jednej kopercie nadanej przesyłką poleconą przez A. M., a doręczoną pozwanej w dniu 17 stycznia 2017r. wskazując koniec lutego 2017r. jako upływ terminu wypowiedzenia. Przesyłkę zaniósł na pocztę D. R.. Pozwane w dniu 16 stycznia 2017r. zawarły między sobą nową umowę spółki cywilnej o nazwie (...). Podmiot ten został wpisany do rejestru REGON w dniu 23 stycznia 2017r. Pozwane podpisały z Narodowym Funduszem Zdrowia umowę obejmującą świadczenie usług medycznych w ramach nowo zawięzanej spółki cywilnej od dnia 1 marca 2017r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 16 stycznia 2017r. M. F. wynajmujący dla potrzeb działalności dotychczasowej spółki cywilnej stron lokal przy ul. (...) w Z. złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy najmu ze skutkiem na koniec kwietnia 2017r. Okres ten został skrócony do 28 lutego 2017r., a po tym dniu pozwane zawarły z właścicielem nową umowę najmu lokalu od 28 lutego 2017r. W dniu 6 lutego 2017r. na terenie Przychodni (...) miały miejsca wydarzenia z udziałem partnera powódki P. R., który powołując się na rzekomy upływ terminu wypowiedzenia żądał opuszczenia lokalu Przychodni przez A. M. (powołując się na utratę przez nią na skutek wypowiedzenia przymiotu współniczki spółki), zlecił ślusarzowi wymianę zamków w drzwiach gabinetu tej pozwanej, natomiast w dniu 28 lutego 2017r. wieczorem rozpoczął wraz z innymi osobami wynoszenie wyposażenia Przychodni w tym komputerów, szaf i dokumentacji pacjentów. Na miejsce przyjechała Policja.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że pismem z 8 lutego 2017r. J. M. oświadczyła powódce, że w dniu 12 stycznia 2017r. złożyła powódce i A. M. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem na koniec lutego 2017r. Oświadczenie to zostało włożone do koperty i nadane przesyłką pocztową nr (...) i doręczone w dniu 17 stycznia 2017r. Od 1 marca 2017r. pozwane prowadzą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą (...), a powódka od dnia 1 marca 2017r. świadczy usługi medyczne w Ośrodku (...) w Z.. Przychodnia (...) s.c. została wykreślona z rejestru podmiotów leczniczych z dniem 28 lutego 2017r. Decyzja ta została zaskarżona przez powódkę, jednak decyzją Ministra Zdrowia nr (...) z 24 listopada 2017r. decyzja o wykreśleniu została utrzymana w mocy. Pismem z 19 lutego 2018r. powódka wypowiedziała umowę spółki cywilnej pozwanej J. M..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że celem niniejszego procesu było ustalenie daty ustania bytu w/w spółki cywilnej. Odwołując się do art. 189 k.p.c. Sąd uznał, że roszczenie powódki nie było uzasadnione. Sąd podkreślił, że powództwo o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego lub prawa może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo nie istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek tego powództwa decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Wykazanie zaś istnienia drugiej z tych przesłanek decyduje o kwestii zasadności powództwa. Sąd wskazał, że wypowiedzenie udziału przez współnika, niezależnie od podstawy prawnej (art. 869 § 1 czy też § 2 k.c.) jest jednostronnym oświadczeniem woli, które zostaje złożone z chwilą dojścia oświadczenia do każdego z pozostałych współników w taki sposób, że mogli się zapoznać z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.). Choć samo wystąpienie współnika ze spółki jest czynnością jednostronną, złożenie takiego oświadczenia powodować może nawet rozwiązanie spółki cywilnej. Ma to miejsce w sytuacji w której w spółce było dwóch współników, wówczas wypowiedzenie udziału przez jednego z nich automatycznie powoduje rozwiązanie spółki. Spółka bowiem jako umowa nie może istnieć z udziałem tylko jednej strony. W tym jednym przypadku wypowiedzenie powoduje skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wynikającego z umowy spółki. Datą doręczenia będzie wtedy moment w którym współnik (wspólnicy) otrzymał pismo w taki sposób, że mógł się zapoznać z jego treścią. Dla skuteczności złożonego oświadczenia woli nie ma zatem znaczenia rzeczywiste zapoznanie się współnika z treścią listu. Wystarczy, że miał on taką możliwość, choćby nawet ze swej woli z niej nie skorzystał.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że zdaniem powódki oświadczenie A. M. z 2 stycznia 2017r. skutkuje rozwiązaniem umowy spółki z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia tj. z dniem 5 lutego 2017r. Sąd podkreślił jednakże, że A. M. nie złożyła w/w oświadczenia J. M., do czego była zobligowana zgodnie z w/w przepisem, a zatem to oświadczenie jest nieskuteczne. Z tego powodu złożone zostało nowe wypowiedzenie w dniu 12 stycznia 2017r., tym razem już obie pozwane wypowiedziały sobie nawzajem udziały w umowie, a także złożyły przedmiotowe wypowiedzenie powódce. Sąd uznał, że dopiero wypowiedzenie umowy złożone sobie nawzajem i powódce dokonane 12 stycznia 2017r., zostało dokonane w sposób zgodny z przepisami prawa i skuteczny z terminem skuteczności na dzień 28 lutego 2017r. Powódka twierdząc, że wypowiedzenie z 2 stycznia 2017r. zostało złożone jedynie przez A. M. konsekwentnie w dniu 18 lutego 2018r. złożyła pozwanej wypowiedzenie umowy spółki cywilnej i zmieniła punkt 2 żądania pozwu poprzez żądanie ustalenia, że z dniem 20 lutego 2018r. na skutek złożenia przez powódkę oświadczenia o wypowiedzeniu umowy spółki z 18 lutego 2018r. wygasł stosunek prawny spółki cywilnej istniejący

pomiędzy powódką a J. M.. Powyższe żądanie Sąd uznał za bezskuteczne, bowiem Sąd przyjął, że powódka silnie skonfliktowana z pozwanymi w dniu 17 stycznia 2017r. otrzymała w jednej kopercie dwa wypowiedzenia umowy spółki od obu pozwanych, a umowa, zgodnie z treścią wypowiedzenia, wygasła w dniu 28 lutego 2017r. Sąd uznał za wiarygodne zeznania naocznego świadka D. R., która była obecna przy sporządzaniu pisma w dniu 12 stycznia 2017r. przez obie pozwane, a następnie świadek zaniósł pismo na pocztę celem wysłania do powódki.

W ocenie Sądu pierwszej instancji trudno się zgodzić z powódką, że pozwane jako „osoby ponadprzeciętnie inteligentne” powinny wiedzieć, że korespondencję - nota bene o tej samej treści skierowaną do tej samej osoby w tej samej sprawie – powinno się wysłać osobno, w osobnej kopercie. Zdaniem Sądu trudno było przewidzieć, nawet osobie ponadprzeciętnie inteligentnej, że w sytuacji tak silnie konfliktowej powódka podniesie zarzut nie otrzymania wypowiedzenia przez jedną z pozwanych celem dalszego utrzymania bytu spółki.

Z tego względu Sąd Okręgowy uznał, że powódka otrzymała w dniu 17 stycznia 2017r. oba wypowiedzenia w tej samej kopercie i spółka została rozwiązana z dniem 28 lutego 2017r. zwłaszcza, że od 1 marca 2017r. wszystkie wspólniczki kontynuowały pracę zawodową przy czym powódka w nowym miejscu w Przychodni (...) w Z.. W konsekwencji wobec braku bytu prawnego spółki cywilnej w dniu 18 lutego 2018r., wypowiedzenie umowy złożone tego dnia przez powódkę J. M. Sąd pierwszej instancji uznał za bezskuteczne.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd Okręgowy w pkt 1 wyroku oddalił powództwo.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powódka przegrała proces w całości, stąd winna zwrócić pozwanym poniesione przez nie koszty procesu (art. 98 § 1-3 k.p.c.). Sąd wskazał, że przyznał koszty zastępstwa procesowego dla każdej z pozwanych mimo, że były reprezentowane przez tego samego pełnomocnika. Każda z nich poniosła koszty zastępstwa procesowego, musiała powierzyć swoje sprawy zawodowemu pełnomocnikowi. Co istotne również w toku procesu powódka zmieniła żądanie pozwu, a ustosunkowanie się do tego nowego żądania wymagało od pełnomocnika pozwanych dodatkowej pracy. W pkt 3 wyroku Sąd Okręgowy nakazał ściągnąć od powódki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 9.700 zł tytułem nieuiszczonej części opłaty od pozwu, co do której obowiązek zapłaty powstał w związku ze sprawdzeniem wartości przedmiotu sporu.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka D. J. zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu powódka zarzuciła naruszenie:

1) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

w zw. z art. 231 k.p.c. polegającym na tym, że Sąd pierwszej instancji doszedł do błędnego przekonania, iż pozwane w dniu 17 stycznia 2017r. w jednej kopercie nadały na adres powódki dwa wypowiedzenia umowy spółki, na skutek których stosunek prawny wykreowany w/w umową wygasł w dniu 28 lutego 2017r.;

2) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c.

w zw. z art. 231 k.p.c. polegającym na tym, że:

- Sąd pierwszej instancji doszedł do błędnego przekonania, iż oświadczenie A. M. o wypowiedzeniu umowy spółki z dnia 2 stycznia 2017r. zostało złożone wyłącznie wobec powódki, a J. M. nie została chociażby powiadomiona o wystąpieniu wspólniczki ze spółki,

- w/w oświadczenie nie wywołuje skutków prawnych;

3) art. 233 § 1 k.p.c. polegające na tym, że Sąd pierwszej instancji doszedł do błędnego przekonania, iż oświadczenie o wypowiedzeniu spółki z dnia 18 lutego 2018r. złożone przez powódkę J. M. w dniu 20 lutego 2018r. nie wywołuje skutków prawnych, gdyż w tej dacie spółka cywilna utraciła byt prawny;

4) art. 16 § 1 k.p.c. w zw. z art. 17 § 1 pkt 4 a contrario k.p.c.

w zw. z art. 19 § 1 k.p.c. w związku z art. 25 § 3 k.p.c. polegające na tym, że Sąd Rejonowy w (...) na skutek sprawdzenia wartości przedmiotu sporu wadliwie ją ustalił, i w rezultacie Sąd ten doszedł do błędnego przekonania, że sprawa winna zostać rozpoznana przez Sąd Okręgowy w(...)

5) art. 328 § 1 k.p.c. polegające na tym, że sentencja zaskarżanego wyroku jest sprzeczna z jego uzasadnieniem, gdyż Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo o ustalenie nieistnienia stosunku spółki pomimo iż nie zakwestionował interesu prawnego powódki, a z treści uzasadnienia wynika, że w ocenie Sądu pierwszej instancji spółka uległa rozwiązaniu z dniem 28 lutego 2017r.;

6) art. 98 § 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800 ze zmianami) w zw. z § 15 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia polegające na tym, że Sąd pierwszej instancji uznał, że przedmiotowa sprawa wymagała zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powódka wniosła o zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki zwrot kosztów postępowania w pierwszej i drugiej instancji w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwane A. M. i J. M. w odpowiedzi na apelację wniosły o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych zwrot kosztów procesu za postępowanie apelacyjne w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się uzasadniona jedynie częściowo w zakresie w jakim powódka kwestionowała orzeczenie o kosztach procesu zasądzające zwrot kosztów zastępstwa procesowego na rzecz każdej z pozwanych.

Niezrozumiały okazał się przytoczony w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 328 § 1 k.p.c., który to przepis odnosi się do sposobu oraz terminu wniesienia wniosku o uzasadnienie wyroku. Niemniej jednak, mając na względzie treść tegoż zarzutu, Sąd Apelacyjny wskazuje, że sentencja zaskarżonego rozstrzygnięcia nie jest sprzeczna z jego uzasadnieniem. Nawet bowiem, gdyby Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo z innych przyczyn niż brak interesu prawnego, to nie można dopatrzeć się żadnej rozbieżności pomiędzy treścią wyroku a jego motywami.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego powódka nie posiada interesu prawnego co do pierwszego z roszczeń zgłoszonych w pozwie w rozumieniu art. 189 k.p.c. Odnosząc się do żądanie ustalenia, że pomiędzy powódką a pozwanymi do dnia 5 lutego 2017r. istniał stosunek prawny spółki cywilnej prowadzonej pod nazwą Przychodnia (...) spółka cywilna, podkreślić należy, że powódka w uzasadnieniu do pozwu sama wskazała, że od dnia 5 lutego 2017r. pozwana A. M. nie jest już współniczką spółki (vide: k. 6 akt). Według twierdzeń powódki zaprezentowanych w uzasadnieniu do pozwu A. M. była współniczką do dnia 4 lutego 2017r. Żądanie zgłoszone w punkcie 1 pozwu jest sprzeczne z twierdzeniami samej powódki przytoczonymi w uzasadnieniu do pozwu mającymi uzasadnić to roszczenie. Jeżeli powódka w uzasadnieniu do pozwu podała, że od dnia 5 lutego 2017r. pozwana A. M. nie jest już współniczką spółki, to w świetle tychże tylko twierdzeń powódki Sąd pierwszej instancji zasadnie oddalił powództwo co do pierwszego roszczenia zgłoszonego w pozwie. W konsekwencji uznać należy, że powódka nie posiada interesu prawnego w zakresie pierwszego żądania zgłoszonego w pozwie.

Jeśli chodzi o żądanie zawarte w zmodyfikowanym powództwie dokonanym w piśmie procesowym z dnia 27 sierpnia 2018r. to wskazać należy, że powódka wypowiedziała umowę spółki cywilnej pozwanej J. M. pismem z dnia 19 lutego 2018r. (vide: k. 164 akt),

a nie pismem z dnia 18 lutego 2018r., jak to podano w apelacji Powódka w piśmie tym odwołała się do § 6 umowy spółki z dnia 7 grudnia 1999r. zgodnie z którym to postanowieniem wypowiedzenie tejże umowy następuje z zachowaniem co najmniej jednomiesięcznego okresu powiadomienia (vide: k.14). Jeżeli więc pismo powódki z dnia 19 lutego 2018r.

o wypowiedzeniu umowy spółki cywilnej doręczone zostało pozwanej J. M. w dniu 20 lutego 2018r., to wypowiedzenie mogło stać się skuteczne, z zachowaniem okresu powiadomienia, z dniem 20 marca 2018r. Niezasadne więc było żądanie ustalenia, że z dniem 20 lutego 2018r. na skutek złożenia przez powódkę oświadczenia o wypowiedzeniu spółki cywilnej z 18 lutego 2018r. wygaśł stosunek prawny spółki cywilnej istniejący pomiędzy powódką a pozwaną J. M..

Za chybione należało uznać również zarzuty dotyczące dokonania przez Sąd pierwszej instancji błędnej oceny dowodów tj. naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 231 k.p.c. Powyższe zarzuty zdają się być jedynie wyrazem niezadowolenia z zapadłego rozstrzygnięcia, gdyż nie wskazują w jaki konkretnie sposób Sąd pierwszej instancji miałby dopuścić się przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów. Podkreślić należy, że przedstawienie zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie może polegać na wskazaniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, ustalonego przez nią na podstawie własnej oceny dowodów (vide: m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2004r. II CK 393/03, L.; z 18 czerwca 2004r. II CK 369/03, L.; z 15 kwietnia 2004r. IV CK 274/03, niepubl.). Nie można bowiem zgodzić się z apelującą, że koperta wysłana przez pozwane nie zawierała oświadczeń woli z dnia 17 stycznia 2017r. każdej z nich. Wbrew twierdzeniom powódki pozwane sprostowały ciężarowi dowodu w przedmiotowym zakresie przedkładając dokumenty zawierające przedmiotowe oświadczenia (vide: k. 98 – 99 akt), składając wiarygodne wyjaśnienia oraz powołując na tę okoliczność świadka D. R.. Warunkiem doręczenia oświadczeń woli nie jest deklaracja o ich odbiorze przez adresata, ale założenie, że doszło do adresata w taki sposób, że mógł się on zapoznać z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.). Mając więc na względzie całokształt dowodów przedstawionych przez pozwane, ocenionych zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, przyjąć należało, że powódka otrzymała oświadczenia o wypowiedzeniu umowy spółki każdej z pozwanych, co z kolei skutkowało ustaniem bytu spółki cywilnej z końcem lutego 2017r. Nie bez znaczenia dla prawidłowości tych ustaleń faktycznych pozostaje fakt, że od 1 marca 2017r. wspólniczki kontynuowały pracę zawodową, przy czym powódka w innym, nowym miejscu.

Nie ma również racji skarżąca podnosząc, że Sąd pierwszej instancji dokonał błędnej analizy oświadczenia pozwanej A. M. z dnia 2 stycznia 2017r. Nawet jeśli przyjąć, że A. M. poinformowała J. M. o złożonym wypowiedzeniu, to nie miało to znaczenia dla jego skuteczności. Słusznie Sąd Okręgowy wskazał bowiem, że dla skuteczności utraty bytu prawnego spółki cywilnej koniecznym jest złożenie stosownych oświadczeń woli przez każdego ze wspólników, a oświadczenie z dnia 2 stycznia 2017r. zostało złożone tylko przez jedną wspólniczkę.

Nie podlegał uwzględnieniu zarzut naruszenia przez Sąd art. 16 § 1 k.p.c. w zw. z art. 17 § 1 pkt 4 a contrario k.p.c. w zw. z art. 19 § 1 k.p.c. w zw. z art. 25 § 3 k.p.c. Warunkiem zaskarżalności niezaskarżalnych postanowień, które miały wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie w środku zaskarżenia stosownego, wyraźnego wniosku w tym zakresie (art. 380 k.p.c.); w odniesieniu do środków zaskarżenia wnoszonych przez zawodowych pełnomocników wniosek taki powinien być w nich wyraźnie i jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takiego pełnomocnika treści wprost w tych pismach niewyrażonych, w braku takiego wniosku przeprowadzenie kontroli nie jest dopuszczalne (vide: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2017r. II PZ 23/17 LEX nr 2427157, z dnia 15 grudnia 2016r. II CZ 125/16 LEX nr 2188790). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do postanowienia z dnia 19 stycznia 2017r. (...) 55/16 (LEX nr 2216194) podkreślił, że zawarcie w zażaleniu zarzutu naruszenia art. 22 k.p.c. oraz sposobu ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie mogą być same w sobie uznane za taki wniosek i wywołać skutku określonego w art. 380 k.p.c. Apelacja została sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego adwokatem i jak chodzi o zarzut zawarty w pkt 4 zarzutów apelacji powódka w tym zarzucie nie powołała art. 380 k.p.c. Z tej więc już tylko przyczyny niedopuszczalnym było przeprowadzenie kontroli postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z dnia 16 lutego 2018r. o ustaleniu wartości przedmiotu sporu na 205.000 zł i w konsekwencji przekazaniu sprawy Sądowi Okręgowemu w (...) do rozpoznania. W związku z powyższym rozpoznaniu nie podlegał wniosek powódki o sprawdzenie niezaskarżalnego postanowienia Sadu Rejonowego w (...) z dnia 16 lutego 2018r. Nadto wskazać należy, że we wnioskach apelacji powódka ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, a więc Sądowi Okręgowemu w (...), a nie Sądowi Rejonowemu w (...)

Ubocznie wskazać należy, że wartość przedmiotu sporu sprawdzona została na zarzut pozwanych i na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. nie podlega ponownemu badaniu w dalszym toku postępowania (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014r. II CSK 701/13, tudzież uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1968r. III CP 31/68). Ustalenie przez sąd wartości przedmiotu sporu następuje tylko raz. W wyniku sprawdzenia wartości przedmiotu sporu sąd ustala jej wysokość. Postanowienie wydane w tym przedmiocie nie podlega zaskarżeniu i nie jest dopuszczalna jego kontrola przez sąd drugiej instancji (vide: Maria Jędrzejewska (w): Kodeks Postępowania Cywilnego Komentarz. Tom I Postępowanie rozpoznawcze red. T. Ereciński wyd. 4,2012r.). Nadto podkreślić należy, że zarówno w piśmie procesowym z dnia 11 grudnia 2017r., w apelacji jak i na rozprawie apelacyjnej w dniu 26 listopada 2020r. powódka nie wyjaśniła w jaki sposób wartość przedmiotu sporu ustaliła na kwotę 11.000 zł.

Trafny natomiast okazał się zarzut dotyczący zawyżenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanych poprzez przyznanie ich w podwójnej wysokości, pomimo reprezentacji przez wspólnego pełnomocnika. Po stronie pozwanej zachodzi rodzaj współuczestnictwa materialnego o charakterze koniecznym (art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 72 § 2 k.p.c.). Tymczasem wygrywającym proces współuczestnikom, o których mowa w art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c., reprezentowanym przez tego samego adwokata sąd przyznaje zwrot kosztów w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego pełnomocnika (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007r., III CZP 130/06, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012r., II CZ 133/12). Powództwo o ustalenie istnienia bytu spółki cywilnej wymagało uczestnictwa wszystkich współniczek spółki, a ich wspólny udział w postępowaniu był konieczny. Nadto w sprawie występuje jeden stosunek prawny będący źródłem żądań procesowych powódki, a ich podstawą faktyczną i prawną jest jedno i to samo zdarzenie. Nakład pracy pełnomocnika pozwanych nie uzasadnia również, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zasądzenia wynagrodzenia w wysokości podwójnej stawki minimalnej przewidzianej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Pełnomocnik pozwanych składał wszystkie pisma procesowe w imieniu obu pozwanych, a przedstawione twierdzenia oraz zgłoszone wnioski dowodowe dotyczyły obu pozwanych. Zasadnym okazało się więc obniżenie zasądzonych na rzecz pozwanych zwrotu kosztów z kwoty 22.368,92 zł do kwoty 11.568,92 zł przy przyjęciu że koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanych wynoszą 10.800 zł i zostały ustalone na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U z. 2015r. poz. 1800 ze zm.).

W rezultacie Sąd odwoławczy, w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 o tyle tylko, że wysokość zasądzonych w nim kosztów obniżył do kwoty 11.568,92 zł. W pozostałym zakresie apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. przy czym ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, a wnioski z nich płynące aprobuje.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono z uwzględnieniem, że stroną przegraną w postępowaniu apelacyjnym jest powódka. W związku z tym zasądzono od niej na rzecz pozwanych zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym w wysokości 8.100 zł ustalonych zgodnie z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 cyt. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Mariola Głowacka Ryszard Marchwicki Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

--	--	--